

Duchovné slovo

Všetko má svoj čas

Prebiehajú záverečné dni roka. A nám sa natíska otázka: „To je za nami už zasa ďalší rok?“ Čas beží. Všetko má svoj čas, hovorí kniha Kazateľ. Zaiste sme urobili veľa ná-mah preto, aby sme dobre prežili náš čas.

Pre mňa osobne to bol rok veľkých zmien. Veď od 1. júla som odišiel zo svojej farnosti do starobného dôchodku a to zo zdravotných dôvodov. Nepobudol som však dlho v dôchodku, keď prišlo pozvanie od žilinského diecézneho biskupa Mons. Tomáša Galisa, aby som prišiel vypomôcť do farnosti Papradno, kde je chorý kňaz s ešte väčšími zdravotnými problémami ako mám ja. A tak som 21. októbra pricestoval do Papradna, o ktorom som vedel, len z počutia, ale ktoré som nikdy v živote nenavštívil. Vo fare ma čakal váš pán farár vdp. Mgr. Jozef Hlinka. Po dvoch dňoch spoločného pobytu vo farnosti som zostal sám. A to som začal spoznávať ľudí vo farnosti, v Papradne a v Brvníšti. Spoznával som, že sú okolo mňa dobrí ľudia ktorí ma prijímajú, ktorí sú ochotní mi pomôcť, postarať sa o svojho výpomocného duchovného, že je tu veľmi pekný a veľký kostol o ktorý sa farníci pekne starajú. Bolo pre mňa príjemným prekvapením, že sa ľudia s úsmevom vedú pozdraviť, pristaviť sa, stratiť jedno - dve slová a prejaviť radosť, že prišiel do farnosti kňaz, ktorý bude pravidelne sláviť Eucharistiu, vyslúži sviatosti, sväteniny, povzbudí ľud Božím slovom. Takto sme spoločne prežili slávnosť Všetkých svätých a Pamiatku všetkých verných zosnulých a rýchlo sa blížil veľký deň farnosti, slávnosť patróna blížil svätého Ondreja. A to som zažil druhé príjemné prekvapenie, že táto slávnosť sa slávi naozaj v celej obci, keď príprava a priebeh sa pripravuje v úzkej spolupráci s Obecným úradom obce. Priebeh slávnosti - hodov bol naozaj veľkolepý, veď sa jej na pozvanie farnosti zúčastnil a slávnosť svätú omšu slávil diecézny biskup Mons. Tomáš Galis, ktorý farnosť navštívil po prvýkrát. Hodovou slávnosťou 28. novembra sme už boli na prahu adventu.

Advent je časom nábožného a radostného očakávania slávnosti Narodenia Pána - spomienky prvého príchodu Božieho syna na svet, ako aj očakávania druhého Kristovho príchodu na svet na konci vekov. Advent je časom obrátenia. „Robte pokánie, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo.“

pokračovanie na str. 2

Vôňa Vianoc

Cítite vo vzduchu tie vône!

Najviac je cítiť vôňu Vianoc – ihličia, medovníkov, darčiekov, ale tiež intenzívnu vôňu pokoja, rodinnej súdržnosti, priateľstva.

Akosi je v tomto období medzi nami viac ľudskosti, ochoty, láskavosti. Ale určite prežívame aj nostalgickú spomienku na uplynulý rok. Pre mnohých bol veľmi náročný najmä kvôli kríze, nezamestnanosti, chorobám, smrti niekoho blízkeho.

Pre iných to bol rok radosti – narodilo sa nám bábätko, mali sme svadbu, deti úspešne skončili školu.

Nech už nás postretlo v odchádzajúcom roku 2009 čokoľvek nebolo to iba čierno-biele. Preto si z neho zoberme to dobré a na zlé zabudneme.

Do nového roku vykročíme akoby sme začali písať čistý list – vyrovnaní s okolím, naplnení radosťou a odhodlaní nevzdať to. Veď nikdy nie sme sami!

Nech vám rok 2010 prinesie veľa rodinného a pracovného šťastia, aby vám dokázali urobiť radosť maličkosti a nechýbal vám úsmev na tvári.

To vám želá redakcia Polazníka

Slávnostnú sv. omšu prišiel do našej farnosti v sobotu na Ondrejovské hody celebrovat biskup Žilinskej diecézy Mons. Tomáš Galis. (am)

Slovo starostu

Vážení spoluobčania,

znova sa nachádzame v období, keď si každý z nás hodnotí vykonanú prácu za prežitý ďalší rok. Z hľadiska obce to bol rok prípravy a predkladania stavebných projektov na eurofondy a tiež rok volebný.

Celá spoločnosť sa nachádza v nepriaznivom období, ktoré sa prejavuje vo všetkých stránkach nášho života počnúc zvýšenou nezamestnanosťou a tým aj nedostatkom fi-

nančných prostriedkov pre bežné potreby človeka.

Tento nedostatok sa tiež prejavuje aj na chode a rozvoji obce.

V priebehu roka pristúpilo obecné zastupiteľstvo k zrušeniu niektorých plánovaných akcií a prispôbilo výdavky financií tak, aby bol zabezpečený riadny chod obce.

Pre našu obec bol rok 2009 v časti prípravy a úspešnosti predložených projektov veľmi dobrý. Záleží teraz len na vedení a pracov-

pokračovanie na str. 2

pokračovanie zo str. 1

Na Vianoce si pripomínáme príchod Božieho syna na svet. Narodení Ježiša Krista ľudstvo dostalo prostredníka, ktorý prišiel obnoviť vzťah medzi Bohom a ľuďmi. V Ježišovi teda máme mimoriadne veľký dar Božej lásky. Aká je dnes situácia? Celý svet je zachvátený hospodárskou, duchovnou i mravnou krízou, ktorá sa dotýka i nás. Podliehame náboženskej ľahostajnosti, opúšťame osvedčené duchovné hodnoty, prestávame byť ľuďmi dobrej vôle pre prijatie Záchranu v Ježišovi Kristovi. Následky sa už prejavujú v našom živote.

Chceme sa zachrániť? Pre nás Záchranou je Ježiš Kristus. Ak sa priblížime k nemu, On i dnes môže darovať pokoj ľuďom dobrej vôle. Nadchádzajúce sviatky sú ideálnou príležitosťou pre získanie Božieho pokoja. V advente sa treba naladiť, vzbudiť túžby po Ježišovi, očistiť si dušu úprimnou svätou spoveďou a tak prežiť opravdivé kresťanské Vianoce.

Mojou nádejou je, že v kruhu veriacich a všetkých ľudí tejto farnosti prežijem aj ja požehnané a milostiplné Vianoce a Nový rok 2010.

Prijmite požehnanie i novoročný vinš:

Boh v tú štedrú svätú noc dal nám svoju lásku, moc v Ježišovi Kristovi.

Nech vás svetlo nádeje na Vianoce zahreje, nech vám ducha obnoví.

Nech sa nádej rozhorí všetkej zlobe navzdory v novom roku zovšadiaľ. S tou nádejou pôjdete vždy radosť po svete: s Vami bude Kristus Kráľ

Kazimír Divéky

pokračovanie zo str. 1

níloch obecného úradu ako sa úspešné projekty, ktoré budú financované z eurofondov v priebehu roka 2010 zrealizujú.

S hodnotením celoročnej práce sa zoznámite v budúcom Polazníku v roku 2010.

Vážení spoluobčania!

Opäť sa priblížil ten najkrajší čas roka. Opäť sú tu Vianoce, čas radosti, veselosti a vzájomného porozumenia. V tomto vianočnom čas, kedy čakáme narodenie malého Ježiška, sme si akísi bližší, naše srdcia sa otvárajú a sú plné radosti a šťastia.

Dovoľte mi, aby som sa v tento vianočný čas pripojil aj ja s priateľmi krásnych a požehnaných Vianoc, plných lásky, domácej pohody a splnených priání v kruhu svojich najbližších.

Prajem vám v mene obecného zastupiteľstva, pracovníkov obecného úradu ako i v mene svojom do nového roku veľa zdravia, šťastia, božieho požehnanie, veľa osobných a pracovných úspechov.

Štefan Hatajčík

Ďakujem pekne žiakom ZŠ Papradno a ich pani učiteľke, ktorí ma navštívili doma, priniesli darček a zarecitovali. Môj zdravotný stav mi už viac rokov nedovoľuje navštevovať podujatia, ktoré sa pre nás starších organizujú v októbri v KD. Preto som bola veľmi milo prekvapená, že sa na mňa nezabudlo. Zato im úprimne ďakujem.

Mária Hlúšková

Zlatá svadba

5. 11. 2009

Štefan Palko a Filoména rod. Kapráliková

Len lístok stromu vetrom šumí.

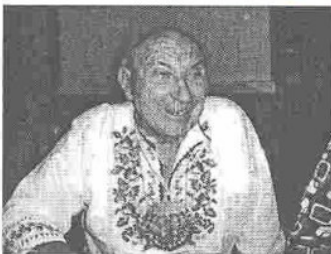
Roky nám letia, žili sme tu i my

v zdraví, šťastí, spokojnosti.

Nech i dni budúce sú plné zdravia a radosti.

Živió, pán Bednár

Najstarší člen Klubu turistov a lyžiarov v Papradne Ján Bednár oslávil 13. 11. svoje 80. narodeniny. Do ďalších rokov mu želáme zdravie, šťastie, spokojnosť a veľa pekných chvíľ prežitých na turistických chodníkoch.

Kamaráti z Papradna

Ján Bednár s manželkou Filoméňkou (rodáčka Sotoníková z Papradna) má k našej obci veľmi blízky vzťah. Z jeho všestranných aktivít v športe mu do dnešných dní zostali najmä lyže, teší sa, kedy sa dostane na bežky. Nedalo mu roky, aby sa z hrebeňa Javorníkov nedalo pozrieť do našej doliny, pričínal sa aj on, aby to bolo inak. Pozná veľa chodníkov, aj tie v našom chotári. Vyhľadával trasy pre motocyklové preteky domáceho, európskeho i svetového významu 16 rokov.

Podakovanie

Ing. Viera Zboranová, poslankyňa Trenčianskeho samosprávneho kraja

Touto cestou chcem poďakovať všetkým občanom, ktorí ma podporili svojimi hlasmi vo voľbách do VÚC v novembri 2009 a keďže sa blížia vianočné chvíle, chcem všetkým občanom zaželať krásne a radosť Vianoc, nech čaro Vianoc spríjemní chvíle pohody v kruhu Vašej rodiny a nech Vám nastávajúci rok 2010 prinesie veľa zdravia, šťastia a splnenie aj tých najtajnejších želaní.

Voľby do vyšších územných celkov

Tento rok sa v dvoch termínoch konali voľby do Trenčianskeho samosprávneho kraja.

V prvom kole 14. novembra boli zvolení poslanci. Za Považskú Bystricu sú to títo: Karol Janas, Táňa Kňazková, Viera Zboranová, Pavol Jurčík, Miroslav Adame

V Papradne sa volieb zúčastnilo 19,03% voličov.

V druhom kole 28. 11. 2009 sme si zvolili predsedu VÚC, ktorým sa opätovne stal MUDr. Pavol Sedláček.

Volieb sa zúčastnilo iba 11,6 % voličov.

Starosta obce Štefan Hatajčík s kronikárkou Lýdiou Lališovou boli 14. októbra na vyhodnotení 5. ročníka regionálnej súťaže kroník miest a obcí, škôl, monografií či propagačných materiálov, ktorú pripravuje Považské osvetové stredisko a Matica slovenská. Medzi ocenenými kronikami bola aj naša.

Hody boli tento rok aj v znamení návštevy pána biskupa žilinskej diecézy Mons. Tomáša Galisa. Bola to jeho prvá návšteva našej dediny aj farnosti. Ako nám pripomenul v kázni sv. omše máme si brať príklad zo sv. Ondreja, patróna našej farnosti – byť tými, ktorí ohlasujú Krista, ale potom ustúpia do zadu a nečakajú na popredné miesta a slovné ocenenia. Pripomenul nám tiež, že sa máme naučiť podeliť sa s blížnymi a byť tými, ktorí rozdeľujú radosť, pokoj, lásku. Nech jeho slová padnú na úrodnú pôdu.

Z krajského aktívu Jednoty dôchodcov Slovenska pohár aj do Papradna

V Trenčíne pripravila krajská organizácia Jednoty dôchodcov na Slovensku slávnostný aktív (13. 10.), na ktorom sa v Mesiaci úcty k starším ľuďom stretli seniori s hosťami, aby spoločne bilancovali doterajšie aktivity. Pozvanie mala v rukách aj predsedníčka ZO JDS Papradno Emília Balušiková za prínos v športových hrách. Nemohla sa do Trenčína vybrať, poslala manželov Lubicu a Stanislava Šramčíkovcov. Aj pričinením členov Papradna, predsedníčky, spomínaných manželov, Boženy Beníkovéj, Márie Umriánovej a Milana Zendeka na tohtoročných krajských hrách v Praznove vznikla väčšia konkurencia seniorom okresného mesta a obcí, ale naši zabojovali, skončili druhí hneď za Považskou Bystricou a získali 12 medailí.

Na aktíve v Trenčíne oceňovali najaktívnejších členov jedného občianskeho združenia starších ľudí v republike akým Jednota dôchodcov Slovenska je. Medzi hosťami bol predseda úradu TSK Ing. M. Lobotka, poslanec TSK Čičmanec, viceprimátor Trenčína, Novej Dubnice, Považskej Bystrice, ale aj olympionik Ján Zachara. Naši zástupcovia odchádzali s pocitom nových podnetov a zaujímavých informácií zo života generácie, ktorá veľa v rokoch predchádzajúcich pre túto spoločnosť urobila. A nechce stáť len tak bokom. (vp)

V našej obci

BOLO

Sviatok seniorov

So sprievodným slovom učiteľky ZŠ Ivety Ďurovcovej sa 18. októbra niesol sviatok pre občanov skôr narodených. Tradične v „októbri – mesiaci úcty k starším“ blahoželali starkým deti z materskej škôlky, žiačky ZŠ Kristínka Pavlecová a Tereška Bašová a pesničkami prispeli k dobrej pohode aj členovia folklórnej skupiny Podžiaran.

Naše hody

V závere novembra, v sobotu 28. 11. sme mali naše **ONDREJOVSKÉ HODY**.

Slávnostnú svätú omšu celebraval katolícky biskup mons. Tomáš Galis v prítomnosti 12 kňazov z rôznych farností. V slávnostných uniformách a prilbách sa omše zúčastnili aj členovia Dobrovoľného hasičského zboru Papradno a prispeli k vážnosti chvíle.

V kultúrnom dome od 16.00 hodiny pokračoval kultúrny program, v ktorom sa predstavila skupina EMINENT, Filipko Koreník predniesol povest od Štefana Meliša, k dobrej nálade prispela aj folklórna skupina PODŽIARAN, spevom a hovoreným slovom v scénkach manželka Šibikovi, Maroš Piláček a Betka Hanajkova. Na tanečnej zábave od 20. hodiny hrala do tanca „Veselá štvorka“. Odmeny z tomboly potešili výhercov aj po kultúrnom programe i vo večernej zábave.

Vianočný koncert

13. decembra sa kinosála KD rozozvučala melódiami a piesňami **Vianočného koncertu**, ktorý si už tradične pripravili žiaci Základnej umeleckej školy pri ZŠ v Papradne pod vedením Mgr. Juraja Šípeka.

BUDE

26. decembra

miestne kultúrne stredisko pozýva na **Štefánsku zábavu** do veľkej sály KD, zábava začne o 20,00 h a do tanca hrá Cigánik.

16. januára

Polovnícky ples je tradične dobrá zábava a otvára v našej obci čas fašiangov. Do tanca hrá BŠ bend, vstupné 15 eur, predpredaj u Jozefa Knapa (Stupné, nové bytovky).

30. januára

ZRŠ a vedenie ZŠ Papradno poriadajú už tradičný **Rodičovský ples**. Otvoria o 19,30 h kultúrnym programom, do tanca bude hrať „A-MUSIC“.

Predpredaj vstupeniek (10 eur) bude od januára v zborovni ZŠ.

13. februára

Druhý obecný ples organizujú opäť poslanci obecného zastupiteľstva spolu s vedením obce.

V hudobnej produkcii sa predstaví „Veselá štvorka“. Predpredaj vstupeniek bude od 7. januára na obecnom úrade.

16. februára

Fašiangy

Fašiangové obdobie ukončíme zábavou v kultúrnom dome s programom „Pochovávanie basy“

Marec

stolnotenísový turnaj o pohár starostu obce

Matričné okienko

★ Víťame vás

V mesiacoch október, november a december sa nenarodilo žiadne dieťa.

† Životnú pozemskú púť ukončili naši spoluobčania

Františka Gaboriková (1925) 2. 10.

Štefan Adamčík (1958) 29. 10.

Štefan Zboran (1909) 19. 11.

Drahuš Pavlík (1952) 11. 10.

Helena Lapúniková (1934) 18. 11.

Helena Španihelová (1948) 18. 11.

Ján Zboran (1946) 11. 12.

Predám romantické svadobné šaty, veľ. 36 – 40 na výšku 167 cm za 140 €, korunku ku nim za 14 €, plesové šaty s krinólinou fialové na výšku 167 cm a štíhlu postavu za 90 €. Tel. 0902 450 449.

Vážení spoluobčania,

Obecný úrad Papradno Vás dôrazne upozorňuje na „Zákaz odkladania nasledovných komodít do veľkorozmerových kontajnerov v obci Papradno“ a to:

- biologicky rozložiteľný odpad z domácností,
- železný šrot,
- drevo, piliny a hobliny,
- orezané konáre zo stromov,
- plastové fľaše a plasty,
- nábytok (rôzne skrine a sedacie súpravy,
- lístie,
- tráva,
- drobný stavebný odpad (tehly, kvádre, betóny, omietky, ...)
- elektrospotrebiče (chladničky, televízory, ...)
- auto batérie,
- sklo,
- papier.

z dôvodu, že tieto komodity nepatria do tuhého komunálneho odpadu.

Tieto komodity treba likvidovať nasledovným spôsobom:

1. **Biologicky rozložiteľný odpad z domácností, lístie a trávu** treba likvidovať kompostovaním v malých domácich kompostárňach vo svojich záhradách.
2. **Železný šrot** je potrebné odkladať na šrotovisko za Základnou školou Papradno.
3. **Plastové fľaše a plasty** je potrebné odkladať do 1100 l kontajnerov určených na zber plastov, ktoré sú rozmiestnené primerane po obci, prípadne nechávať pri týchto kontajneroch plasty vo vriechach.
4. **Sklo** je potrebné odkladať do 1100 l kontajnerov určených na zber skla, ktoré sú rozmiestnené primerane po obci.
5. **Drevo, piliny, hobliny, orezané konáre zo stromov** je potrebné likvidovať v domácnostiach spaľovaním.
6. **Nábytok** (rôzne skrine a sedacie súpravy) treba rozobrať, poprípade rozbiť a drevo použiť ako palivo, železo odovzdať do zberu za základnou školou a zvyšok odpadu dať do veľkorozmerového kontajnera.
7. **Auto batérie** treba doniesť za obecný úrad.
8. **Elektrospotrebiče** (chladničky, televízory) Vám pri zakúpení a dovoze nového spotrebiča odvezie firma ktorá Vám elektrospotrebič predala, resp. starý nepotrebný elektrospotrebič odveze na šrotovisko za základnou školou.
9. **Drobný stavebný odpad** (tehly, kvádre, betóny, omietky, krytina,...) len v malých množstvách – treba sa informovať na obecnom úrade, kde tento odpad vyviezť, vo veľkých množstvách odpad likviduje stavebník na vlastné náklady na skládke odpadov.
10. **Papier** treba odovzdať do Základnej školy Papradno, kde sa zabezpečuje zber celoročne.

V prípade, že tieto dobre mienené rady sa budú mŕňať účinku, bude nutné pristúpiť k zvyšovaniu poplatku za komunálny odpad pre občana.

V súčasnosti je poplatok za TKO – 12,00 €/občan/rok.

Ak v roku 2010 budeme pokračovať v tendencii roka 2009 hrozí, že poplatok za komunálny odpad od občana bude nutné zvýšiť na úroveň cca 20,00 €/občan/rok a to z dôvodu, aby sa z obecnej pokladne nedotával odpad od občanov sumou cca 30 000,00 € (900 000 Sk) za rok, tak ako je tomu v tomto roku 2009.

Uvedené financie možno v obci použiť aj rozumnejšie ako na dotáciu komunálneho odpadu.

Záleží len a len na nás ako ďalej.

Daň z nehnuteľností a miestne poplatky

Daň a poplatky sa začínajú vyberať od marca 2010. Zmeny v daňovom priznaní sa robia na obecnom úrade do konca januára. Nahlásiť treba všetky zmeny, ktoré nastali v priebehu roka 2009 - dedičstvá, kúpa alebo predaj pozemkov, prípadne vydané stavebné alebo kolaudačné rozhodnutie. Občania, ktorí majú zmluvy s lesomajiteľmi, urbárom a A. Benikovou - SHR, treba tieto priniesť a kópiu sa vložiť do daňového priznania na kontrolu, či sú všetky parcely zdanené. Spolu vlastníci, za ktorých platí daň len jeden vlastník sú povinní doručiť na obecný úrad splnomocnenie.

Upozorňujeme, že za nahlásenie zmeny neskôr ako do konca januára môže byť uložená pokuta najmenej vo výške 6,83 €.

Daň a poplatky sú splatné do 15 dní od právoplatnosti platobného výmeru, daň za psa do konca januára. Žiadame občanov, aby venovali pozornosť lehotám splatnosti, nakoľko od dátumu úhrady dane závisí aj výška sankčného úroku, ktorý je uložený za každý deň omeškania.

Žiadosti o odpustenie poplatku za TKO treba doručiť do 30.6., po tomto termíne sa na žiadosť neprihliadne.

Uznesenie Obecného zastupiteľstva č. 11/2009 zo 14. 10. 2009

A: Schvaľuje

1. finančný príspevok v sume 100 € pre spevácky zbor pri ZŠ Papradno na sústredenie
2. zmenu rozpočtu obce Papradno

Uznesenie Obecného zastupiteľstva č. 12/2009 zo 18.10.2009

A: Berie na vedomie

1. oznámení Urbariátu PS Papradno o zastupovaní predsedu Urbariátu PS do najbližšieho valného zhromaždenia

B: Schvaľuje

1. rozbor hospodárenie MKS Papradno k 30.9.2009
2. preschválenie rozpočtu obce Papradno na r. 2009
3. čerpanie rodičovských poplatkov v sume 318 € na dovoz a montáž preliezačiek a učebné pomôcky pre MŠ
4. dpredaj obecného pozemku pre Juraja Seiberta
5. záväzné stanovisko obce Papradno k vydaniu územného rozhodnutia a st. povolenia na výstavbu rekreačného objektu pre Jozefa Čiferského

C: zamieťa

1. vyplatenie odmeny pre starostu obce a hl. kontrolóra za III.Q 2009 z dôvodu úsporných opatrení
2. žiadosť Pavla Klabníka o odkúpenie obecného pozemku
3. žiadosť Branislava Zborana o odkúpenie obecného pozemku

D: ruší

1. uznesenie Obecného zastupiteľstva obce Papradno č. 5/2009/B/3

E: žiada

1. starostu obce preverí okamžité odstúpenie od „Zmluvy o prenájme obecných lesov“ s Urbariátom PS Papradno z dôvodu vážnych pochybení vo výbere Urbariátu PS Papradno.

Uznesenie Obecného zastupiteľstva č. 13/2009 zo 9.12.2009

A: berie na vedomie

1. žiadosť p.Húdeka A o odpredaj obecnej studne z dôvodu, že táto sa nenachádza v majetku obce a preto ju nie je možné odpredať

B. konštatuje, že

1. návrh „dodatku č. 1 k VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za KO a DSO...“ nebol poslancami OZ schválený 3/5 väčšinou

C. schvaľuje

1. odpustenie všetkých nedoplatkov na nájomnom k 31.12.2009 pre p.Majčiniča za užívanie priestorov kováčne
2. VZN obce Papradno o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na žiaka ZUŠ, poslucháča jazykovej školy, dieťa MŠ a dieťa škol.zariadenia v obci Papradno
3. prenájom bývalej kancelárie MKS pre Janu Badačovú na zriadenie prevádzky „Kozmetika-nechtové štúdio“
4. preschválenie rozpočtu obce Papradno na rok 2009
5. predĺženie nájmu obvodným lekárom v OZS Papradno a lekárníkov od 1.1.2010 do 31.12.2011
5. odkúpenie historickej fotodokumentácie od p.Lališa I.
6. vyplatenie odmeny za rok 2009

- redakčnej rade obecných novín Polazník

- veliteľovi DHZ P. Zdurjenčíkovi st. a predsedovi DHZ P. Zdurjenčíkovi ml.

- predsedovi TJ Žiar p.Lališovi

- jednotlivým poslancom OZ

- zástupkyňu starostu obce

D. ukladá

1. Ivanovi Majčiničovi, nájomcovi kováčne v termíne do 30.6.2010 splátkovým systémom doplatiť dlžnú čiastku za el. energiu

E. žiada

1. starostu obce zabezpečiť plnenie opatrení navrhnutých hlavnou kontrolórkou obce

Úplné znenie uznesení OZ sú uverejnené na webovej stránke obce Papradno

Premeny Papradna

Našu dedinu pôvodne charakterizovala výrazne potočná radová zástavba. Drevené zrubové domky, najstaršie z guľáčov, so sedlovou šindľovou strechou, zvyčajne s rozmermi 4 x 8 m boli trojpriestorové – pitvor, komora, izba, z pitvora východ na povalu. Domy mali malé okná, podlahu tvorila udupaná a uhladená zem, v zadnom izbovom kúte bola hlinená pec s ohniskom a naproti pod povalou horná dymová diera. Najstaršie domy mali krokvy, laty, zátylné dosky a skulníky pribité drevenými klineciami. V izbe boli popri stenách široké drevené lavice na podperách, ktoré slúžili na spanie i na pracovanie.

V jednom dome bývalo i viac rodín, hospodáriacich samostatne alebo spoločne, čo záviselo od blízkosti príbuzenských vzťahov. Popri drevených domoch sa v dedine našlo zopár murovaných, ktoré si dali postaviť bohatší gazdovia a židia, ktorí patrili k najzámožnejším obyvateľom dediny. Okrem týchto rodinných domoch to bolo ešte niekoľko väčších budov verejnej výstavby – školy, obchody a verejné budovy.

Verejné budovy

Obecný úrad

Veľkú murovanú budovu v centre obce, postavenú z kameňa a tehly v roku 1910 – terajší Obecný úrad, dal postaviť krčmár, žid Kugel. Pôvodne v nej bola krčma, ale po rabovke v roku 1918 neudržiavaná chátrala. V roku 1929, za notára Puškára budovu od Kugla odkúpila obec za 60 tisíc korún a chcela v nej zriadiť školu. No po jej rekonštrukcii, v roku 1931 sa sem zo starého obecného domu presťahoval Obvodný notársky úrad a zriadil sa aj Obvodný matričný úrad a Poštový úrad pre Papradno a Brvníšte. V rokoch 1967 – 1969 bola budova rekonštruovaná – zbúraná až po základy a vybudovaná dvojpodlažne a znova slúži hlavne pre Obecný úrad a poštu.

Starý obecný úrad

Starý obecný úrad a pošta, ktorý tomuto účelu slúžil do roku 1931, sa nachádzal v strede obce a bol postavený z vápencovo-tufového kameňa. Kameň sa ťažil a dovážal zo Stupného. Po roku 1931 v ňom bola zriadená Obecná knižnica, od roku 1950 Zdravotné stredisko – ambulancia obvodného lekára a čakáreň pre pacientov. Budova, ktorá mala viac než 100 rokov, bola v roku 1977 zbúraná pre rozšírenie cesty.

Žandárska stanica

Vedľa tejto budovy sa nachádzala ďalšia murovaná stavba, postavená pred 1. svetovou vojnou. Do roku 1931 slúžila Obvodnému notárskemu úradu /bol v nej aj byt notára/, po presťahovaní v nej bola zriadená Četnícka stanica a byt pre jej veliteľa. Po roku 1950 sa využívala na rôzne účely – ako školská kuchyňa a jedáleň, detská ambulancia a poradňa pre matky s deťmi, miestna pre-

vádzka Holičstva a kaderníctva a Úrad bezpečnostného orgánu: Oksok ministerstva vnútra. V roku 1977 bola budova pre rozšírenie cesty zbúraná.

Starý obecný dom

Oproti stál starý drevený obecný dom, v susedstve starej školy. Určitý čas slúžil ako Vesna – predajňa kusového tovaru a tiež miesto, kde sa schádzali papradňanské vyšivačky. V roku 1950 bol pre rozšírenie hlavnej cesty zbúraný.

Kultúrny dom

Menšia časť murovanej budovy „Na Sigoti“ – starý Kultúrny dom alebo predtým dom Osvetovej besedy, bola postavená v roku 1910. Budovu kúpila obec od notára Dotzauera pre ubytovanie žandárov, aby nemuseli dochádzať z Považskej Bystrice, ešte pred 1. svetovou vojnou. Po roku 1918 ju odkúpila Rímsko-katolícka cirkev pre svojich učiteľov. V roku 1933 bola v budove umiestnená Četnícka stanica, od roku 1939 až do roku 1945 Finančná pohraničná stráž, po roku 1945 slúžila ako kultúrne stredisko miestnych cirkevných spolkov.

Po poštátnení cirkevného majetku prikrčila obec k rekonštrukcii, ktorá trvala viac rokov. Vybudovala sa väčšia prístavba smerom k potoku a v roku 1960 na 1. mája, pri príležitosti 15-ho výročia oslobodenia obce, daná do užívania ako kultúrny dom. V roku 1990 bola renovovaná pre krajčírsku odevnú prevádzku súkromného podniku SIPOX.

Požiarna zbrojnica

Murovaná budova Požiarnej zbrojnice bola postavená v roku 1938. V roku 1957, v rámci akcie „Z“ bolo pristavené 1. podlažie, kde sa dnes nachádza prevádzková miestnosť požiarníkov. V rokoch 1974-1975 bola budova modernizovaná - prístavbou

Potravné družstvo (Dnes Lucia)

pre mobilnú protipožiarnu techniku a nakoniec sa v 90-tych rokoch vymenila plochá strecha za krov.

Úverné družstvo

Hneď vedľa Požiarnej zbrojnice sa nachádza murovaná budova z tehly, postavená v roku 1939. Bola majetkom Štátnej sporiteľne, ktorá tu mala prevádzku Úverného družstva obcí Papradno a Brvníšte. Štátna sporiteľňa bola neskôr presunutá na Poštový úrad. Budovu v roku 1953 prevzala Jednota a zriadila v nej predajňu odevov.

Pekáreň

V roku 1933 k najkrajším súkromným domom v Papradne patrila Bukovanova pekáreň. Jednoposchodová budova z tehly mala na prízemí súkromnú pekáreň a na poschodí štyri obytné miestnosti. Od roku 1950 bola v jednej z nich umiestnená zubná ambulancia. Čakáreň chýbala, pacienti čakali na chodbe alebo na schodoch. V roku 1952 budovu odkúpila Jednota. Neskôr slúžila ako pohostinstvo (RAJ) a po roku 1989 bola spätne odkúpená pôvodným majiteľom Michalom Bukovanom

Stará fara

K najstarším stavbám v Papradne patrí aj budova starej fary.

Obdĺžniková stavba z kameňa bola postavená v roku 1860, jej múry sú hrubé až 1 m. V roku 1942 bola obnovená /nachádzalo sa v nej päť obytných miestností/ a svojmu účelu slúžila až do vybudovania novej fary.

Krčma u V. Turičika, dnes Bistro

Obchody

Drobnú obchodnú činnosť za feudálneho bytčianskeho panstva zabezpečoval hlavne richtár. Mal povinnosť odpredávať poddaným pánsky tovar, hlavne soľ, zápalky, petroje, ryby-harinky, víno, pivo a iné.

Zdravotné stredisko, Žandárska stanica (zbúraná), na mieste dnes Diskont.

Kuglov dom (dnes Obecný úrad)

V neskorších časoch, pred 1.svetovou vojnou vlastnili obchody súkromníci – židia. Ešte pred rokom 1900 mal v chotári krčmu Polák a to na mieste, kde sa nachádza bývalý Hevočíkov bačov na marikovskom chotári. K ďalším obchodníkom patrili Herz, Kugel, mäsiar Witman a iní. Predávali soľ, petrojej, ich ženy piekli koláče a vianočky, ktoré predávali hlavne na Vianoce. Ale držali napr. aj bavlnky, gombíky a iný tovar pre naše ženy.

V čase pred 1.svetovou vojnou bolo v obci 5 obchodov s rozličným tovarom, 2 obchody s výsekovým a soleným mäsom a 4 krčmy. Keď sa židovskí obchodníci, ktorí ich vlastnili dozvedeli o rabovkách, ktoré boli namiere- né aj proti obchodníkom, ušli i s rodinami z obce ešte prv, než sa u nás začalo rabovať. Viac sa sem nevrátili. Ich pobyt v obci pripomína už len židovský cintorín nad Košiami, aj na ten sa pamätajú len starší občania.

Od roku 1899 jediným konkurentom židovských obchodníkov bolo naše Potravné družstvo, ktoré si za vedenia vd pána Ignáca Mendla, tunajšieho farára, založili sami naši občania a sami si postavili aj budovu. Členovia platili na jednu účasť- nu 5 korún, neskôr 50 korún. Družstvo malo i filiálku v Brvništi. Drobní účastníci však z neho nemali nijaký ošoh, pretože nesvedomití obchodníci Družstvo veľmi poškodzovali, najmä cez 1.svetovú vojnu, takže začalo upadať.

Predajňa Baťa (dnes Večierka)

Budova Družstva (terajšia Lucia), bola postavená v roku 1902 ako družstevná stavba – obchod s rozličným tovarom a krčma. V roku 1950, po generálnej oprave v nej bola zriadená meštianska škola – tri učebne, riaditeľňa a zborovňa. Družstvo bolo i na- priek protestom niektorých družstevníkov presťahované do pre- dajne Viliama Turičika (dnes Bis- tro). Po výstavbe novej školy vrá- tilo školstvo v roku 1957 budovu pre pôvodné účely. Jednota SD tu zriadila Pohostinstvo, podnik pre verejné stravovanie a krčmu.

Po odchode židovských obchodníkov, za 1.ČSR, si niektorí naši občania zriadili obchody vo svojich domoch. Boli to: Ján Turičik, Vavrin Turičik, František Gáborík, Jozef Gáborík, Jozef Hroško, Štefan Klabeň, František Brezníčan, František Bašteľ, neskôr Ján Šramčík. Mäsiarstvo mali František Gáborík a František Králik. Tovar nakupovali na rôznych miestach Slovenska, ba i na Morave a v Čechách a dovážali na vozoch. Textilným tova- rom obec zásobovala Vavrinka, žena V. Turičika, ktorá ho nosila dlhé roky v batohu na chrbte, pešo cez vrchy z Bytče.

Obchodníci si navzájom konku- rovali, ale keďže obec v tom čase mala už okolo 3500 obyvate- ľov, obchody a krčmy dobre prosperovali, až kým neprišla veľká hospodárska kríza v roku 1933. Kvalita tovaru i obsluha bola dobrá, predavači ochotní a k zákazníkom sa chovali zdvo- rilo. Neraz dali i na „borg“, čo ne- viedlo vždy k dobrému koncu. Ľudia sa zadlžili, z čoho vznikali ťažkosti a neraz aj súdy. Vedenie obchodu sa dedilo v rodine. Zmena nastala až v roku 1952, kedy boli i v našej obci súkromné živnosti znárodnené. Dočasne mohli zostať, ak chceli, vedúcimi predajní ich doterajší majitelia.

Správu obchodov prevzal Okres- ný zväz družstiev v Púchove. V roku 1953 bola v obci zriadená odbočka obchodnej organizácie Jednota okresné spotrebné družstvo Považská Bystrica, kto- rá riadila maloobchodnú sieť

v našej obci. Jej predsedom bol Jozef Lapúnik

Jednota zabezpečovala zásobo- vanie obyvateľov tovarom, ok- rem predajní potravín zriadila predajne rôzneho priemyselné- ho tovaru, odevov, textilu a obu- vi. V obci boli tieto predajne :

„Potravné družstvo“ (Druž- stvo,dnes Bistro) na dolnom kon- ci, v bývalej predajni u Turičika. Vedúcim sa stal František Brez- ničan (Fero Duhý)

- „Vesna“, predajňa kusového textilu, zriadená v tej istej bu- dove. Jej vedúcou bola Regi- na Húdeková, neskôr v nej predávali Helena Balušíková a Emília Zboranová. Táto predajňa sa sem presťahova- la z dreveného obecného domu, ktorý bol zbúraný v roku 1955 pre rozšírenie cesty.
- „Obuv“, predajňa obuvi, zos- tala v bývalej Baťovej predaj- ni. Jej vedúcou sa stala Karolína Žilínčíková, neskôr Emília Trúchliková. Budova predajne bola postavená okolo roku 1930, Fi Baťa.
- „Odeva“, predajňa odevov bola umiestnená v bývalej bu- dove Štátnej sporiteľne a jej vedúcim bol Ľudovít Váchalik, neskôr Uršula Jánošíková.
- „Mäсна“, v tom čase jediná predajňa mäsa a údenín, s vedúcim Albertom Straši- kom.

• „Bufet“, na hornom konci u Baltiza, kde predávala He- lena Žilínčíková.

• „U Baška“, predajňa potra- vín na hornom konci (dnes Dalas) s vedúcim Ambrózom Turičikom.

• „Obchodný dom“, nová bu- dova, postavená v roku 1957. V predajni bolo dostať potraviny, nábytok, elektro- tovar, domáce potreby, žele- ziarske výrobky, školské po- treby, a iný tovar. Vedúcim predajne bol od začiatku Voj- tech Kalník. V čase, keď má- loktorá domácnosť vlastnila práčku, práve tu si ju bolo možné za malý poplatok zapožičať.

Postupne pribúdali ďalšie obcho- dy s potravinami, ktoré dala pos- taviť Jednota SD: „Predajňa po- travín a mäsa“ (u Saboša) na hornom konci v roku 1968-1969, „Predajňa potravín a mäsa“ na dolnom konci v roku 1973-1975 a „Predajňa potravín“ (Diskont), v strede obce, v roku 1991.

Podnik Zelenina Žilina postavil v roku 1969-1970 na hornom konci „Predajňu zeleniny“.

K murovaným budovám, výz- namným pre našich občanov hlavne v minulosti, patrili aj školy. O budovách starých škôl ako aj učiteľoch, ktorí tu v minulosti pô- sobili v budúcom čísle Polazníka.

Podľa kroniky pripravili
Ambro a Magda Balušíkovci

Bufet (na mieste dnes Archa)

Obchod u F. Brezníčana (zbúrany)

30 rokov v Materskej škole Papradno

Čas v nej strávený je pre deti obohatením

Materská škola Papradno (č. 372) oslávila v tomto školskom roku 30 rokov od chvíle, keď privítala svoje prvé deti. Dnes sú z nich dospelí ľudia, ktorí si vodia do materskej školy už svoje deti. Za 30 rokov sa v nej vystriedalo 592 detí, o ktoré sa staralo 35 pracovníkov.

Pri tejto milej príležitosti bol v materskej škole 30. septembra Deň otvorených dverí. Rodičia, starí rodičia, bývalí „škôlkari“ a všetci známi a priatelia si mohli pozrieť priestory materskej školy, kroniku, albumy, či priamo sa zúčastniť na výchovno-vzdelávacej činnosti detí.

Na druhý deň herci bábkového divadla z Martina zahrali deťom divadlo Dlhý, široký a bystrozraký. Pozvali sme naň aj maľičky s maľičkými deťmi z obce.

Oslava výročia sa konala 2. októbra. Prvej časti oficiálnych osláv vo vyzdobených priestoroch materskej školy sa zúčastnili bývalí a súčasní pracovníci MŠ, poslanci obecného zastupiteľstva a pracovníci obecného úradu. Pri vstupe do materskej školy dostali hostia od detí milú pozornosť: medovníkové srdiečko a kvietok. V kultúrnom dome slávnostná akadémia začala sa bohatým kultúrnym programom detí MŠ a ZŠ. Riaditeľka MŠ Helena Gardoňová priblížila históriu materskej školy. S jej výstavbou sa začalo v apríli 1975. Stavali ju naši občania v akcii Z, dokončená bola v roku 1979. Roky si vynútili rôzne zmeny. Strechu viackrát opra-

vovali, vymenili kotol na tuhé palivo i nové oplotenie, nové vonkajšie a vnútorné schodište. Pribudol výťah na vyvážanie stravy na poschodie, okná sú nové, v kuchyni je lepšia chladnička, triedam pribúdajú nové učebné pomôcky, didaktická technika, variabilný nábytok. O tom, že materská škola sa stáva krajšou a modernejšou sa všetci pri jej návšteve presvedčili. Riaditeľka vyzdvihla, že každý z prítomných má na jej rozvoji podiel. Želala materskej škole, aby bola plná zdravých a šťastných detí. Keď raz budú veľkí, budú z nás rozhodovať a všetko čo sme do nich investovali, sa nám raz vráti v podobe dobrého, milého slova, či pekne vybudovanej obce. Pôrihovor ukončila citátom J.A. Komenského „V človeku len to je pevné a stále, čím nasiakne mladý vek“.

Starosta obce Štefan Hatajčík všetkým srdečne poďakoval a spolu s prednostom Jurajom Palkom slávnostne odovzdal ďakovné listy riaditeľkám Alojzii Tomášovej, Helene Gardoňovej, učiteľkám Marte Harišovej, Daniele Murcovej, Márii Hikaníkovej, Pavlíne Kurciníkovej, Helene Šišťíkovej, vedúcej školskej jedálne Olge Knapovej, kuchárkam Jozefíne Cupanovej, Radke Siskoovej, upratovačkám Eve Turíčikovej, Veronike Hikaníkovej. Menované pracovali v MŠ viac ako 10 rokov.

Po oficiálnej časti nasledovala recepcia s občerstvením. Počas nej mali všetci dostatok času na priateľské rozhovory a spomienky. Ďakujeme všetkým, ktorí nám pomohli pri organizácii a finančnom zabezpečení osláv.

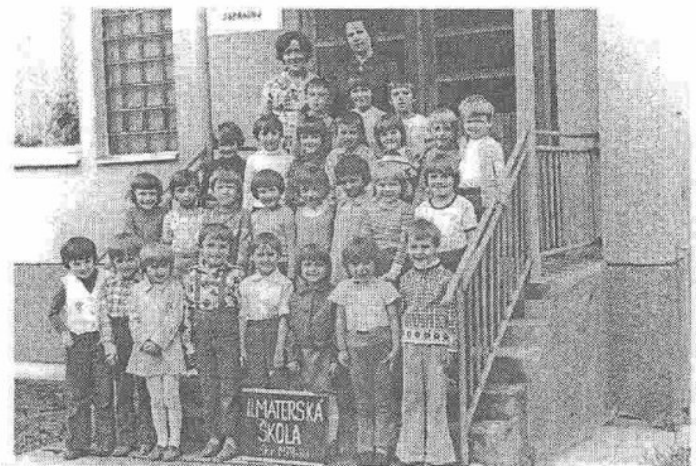
Helena Gardoňová,

Materská škola Papradno

*Naša milá školička,
z úprimného srdiečka,
prajeme ti k tvojmu sviatku,
iba túto báseň krátku:*

*Nech tu vždy len slnko svieti,
nech sú tu len šťastné deti,
nech tu vládne láska a milota
na začiatku ľudského života.*

*Radostná je v našej škole každá hodina,
sme tu všetci jedna šťastná rodina.*

Prvý školský rok 1979/1980 a prví škôlkari v novej materskej škole.

Dlhodobé ciele a poslanie výchovy a vzdelávania

- V tvorivej a pokojnej atmosfére rozvíjať osobnosť detí v psychomotorickej, kognitívnej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti.
- Rozvíjať u detí zdravý životný štýl, zdravé sebadovedomie a jedinečnosť detí.
- Podporovať u detí environmentálne cítenie.
- Posilňovať úctu k tradičnej ľudovej kultúre.

Od roku 1999 je MŠ členom národnej siete Škôl podporujúcich zdravie v SR. Do plnenia projektu **Škola podporujúca zdravie** sú zapojení všetci zamestnanci, čo si vyžaduje dôslednú spoluprácu nielen celého pracovného kolektívu, ale aj rodičov. Spolupráca je založená na veľmi dobrých medziľudských vzťahoch v pracovnom kolektíve, ktoré sú základom pokojnej atmosféry pri zvládaní všetkých vytyčených cieľov.

Pekná príroda okolo materskej školy poskytuje priestor pre rozvíjanie **environmentálnej výchovy** detí. Výhodnú polohu MŠ využívame na harmóniu prírody a zdravia. Námety na hry a aktivity čerpáme priamo z prírody. Deti majú možnosť ich precítiť, postupne v nich pestujeme lásku k zemi a k životu na nej. Obmieňame ich podľa toho, čo chceme u detí dosiahnuť (poznať, rozlíšiť, určiť príčiny, dôsledky, vyvodiť závery...). Deti učíme v prírode, o prírode a pre prírodu, ktorá je najväčším bohatstvom ľudí.

Výchovu a vzdelávanie detí obohacujeme o **ľudové zvyky a tradície** obce Papradno. V materskej škole máme vlastný detský spevácky súbor Javorinka a izbu starých materií. Spolupracujeme s folklórnou skupinou Podžiaran, najmä pri príprave rôznych kultúrnych podujatí pre občanov Papradna.

Deti 5-6-ročné oboznamujeme s **jazykom anglickým**. Majú možnosť pracovať aj s učebňou Lego Dacta.

V materská škola má pre deti a učiteľov kvalitné tvorivé edukačné a hravé prostredie, vhodné na plnenie cieľov školského vzdelávacieho programu. **Všetky aktivity pre deti smerujú k tomu, aby u nás bolo dieťa najväčšne spokojné a šťastné.**

„Jubilantka“ sa predstavuje

Zamestnanci materskej školy:

riaditeľka MŠ: Helena Gardoňová

učiteľky: Mária Hikaníková

Marta Harišová

Daniela Murcová

Zuzana Kolkusová

Vedúca ŠJ: Oľga Knapová

kuchárka: Helena Vatolíková

školníčka: Eva Turičiková

upratovačka: Veronika Hikaníková

kurič: Ján Uhliar

Rada školy:

predseda - Daniela Smädišová,
poslankyňa OZ

členovia - Mária Hikaníková, uč.
MŠ

Oľga Knapová, vedúca ŠS

Renáta Beníková, za rodičov

Zuzana Kolkusová, za rodičov

Počet tried: 3

Počet detí: 58

Charakteristika a zameranie materskej školy:

Interiér materskej školy je zariadený v súlade s bezpečnostnými, hygienickými a estetickými požiadavkami. Vкусným nábytok uľahčuje dostupnosť k hračkám a pomôckam. V triedach sú vytvorené hravé a pracovné kútky. Triedy sú dostatočne osvetlené a veľké. Na edukačné a pohybové aktivity sa využívajú dopoludnia aj miestnosti na odpočinok. Materská škola má dostatok variabilných hračiek, učebných pomôcok a didaktickej techniky. Každá trieda má svoj televízor a rádiomagnetofón s CD. Učiteľky majú k dispozícii prehrávač DVD, fotoaparát, šijací stroj a počítač. Majú dostatok výtvarného a pracovného materiálu, ktorý sa priebežne dopĺňa.

Materská škola má vlastnú práčovňu, kuchyňu a kotolňu na tuhé palivo.

Školský dvor je vybavený pieskoviskom a preliezačkami. Má vybudovanú asfaltovú plochu, ktorú využívame v lete na pohybové, relaxačné a edukačné aktivity. Je tam dostatok stromov a kríkov na zatienenie pred slnkom v lete. V zime majú deti k dispozícii klzák, v lete bicykle.

K jubileu ešte jeden darček

V tomto školskom roku sme vyhrali projekt Otvorená škola – oblasť športu. V rámci neho sme kúpili šplhaciu vežu a padací most v hodnote 1 660 EUR (50 000 Sk), čím sme prispeli k zlepšeniu pohybovej činnosti detí a skvalitneniu vybavenia školského dvora. Tieto doplnky spĺňajú požiadavky platných legislatívnych noriem a hygienických kritérií. Školský dvor sa tak stáva bezpečným, hygienickým, estetickým a funkčným hravým prostredím pre deti.

Byvalí aj súčasní zamestnanci materskej školy.

Kalamitu sme zvládli, ďakujem

V dňoch zo 14. 10. na 15. 10. 2009 v katastri obce Papradno, hlavne smerom na Podjavorník, snehová kalamita polámala väčšie množstvo stromov, ktoré znepriístupnili cestu do časti obce Podjavorník a priľahlých osád ako Kržel, Levčovce, Hruškovce a Chuchmákovce. Napadlo do 70 cm snehu.

Polámané stromy taktiež potrhali a vyvrátili vedenia elektrickej energie a telefónu. V hoteli bolo ubytovaných 60 hostí, ktorí boli bez možnosti opustiť tento priestor.

Dňa 15. 10. v dopoludňajších hodinách, na sprejazdnenie prístupovej cesty pracovali cestári a hasiči z Považskej Bystrice. Na základe dohovoru bolo treba posilniť uvoľňovacie práce našimi spoluobčanmi. V priebehu necelej hodiny už pracovali na odstránení zlomených stromov a snehu z cesty, so svojou vlastnou technikou (traktory a motorové pily).

Brigády sa zúčastnili: Juraj Macháč, Miroslav Belušík, Anton Hľušek, Peter Brezničan, Jaroslav Diasnik, Ján Strašík, Juraj Palko, Marek Hatajčík a Milan Klabník.

Aj touto cestou by som im chcel poďakovať za ochotu a vynaloženie svojich síl a schopností pri odstraňovaní kalamity. Taktiež ďakujem cestárom, hasičom, elektrikárom a spojárom. Cesta bola uvoľnená do 18,00 hodiny 15. 10. 2009. Obnovený prívod elektrickej energie - 20. 10. 2009.

Štefan Hatajčík, starosta obce

Vianočné pečivo

Ženský rozmar

Potrebuje: 290 g hladkej múky, 130 g masla, 1 lyžica práškového cukru, 4 žltka, 30 g droždia, 6 lyžíc mlieka, trocha soli. V preosiatej múke rozmixujeme maslo, pridáme cukor, žltky, soľ, v mlieku rozmiešané droždie a zamiesime. Vypracované cesto rozvalkáme a položíme na vymastený plech. Necháme 1 hodinu kysnúť. Vykysnuté cesto natrieme lekvárom, pokryjeme snehom a posypeme hrubo pokrájanými mandľami. Pečieme pri miernom ohni.

Sneh: 4 bielky, 200 g práškového cukru, 1 balíček vanilkového cukru a 60 g mandlí. Z bielkov ušľaháme tuhý sneh, pridáme k nemu práškový a vanilkový cukor a znova dobre prešľaháme.

Výrub stromov rastúcich mimo lesa

Orgánom príslušným pre ochranu drevín rastúcich mimo lesa je obec, v ktorej katastri sa drevina nachádza. Na výrub dreviny je okrem prípadov uvedených v zákone potrebný súhlas orgánu ochrany prírody, ktorým je vo väčšine prípadov obec. Žiadosť si možno stiahnuť z internetovej stránky obce www.papradno.ocu.sk alebo vyzdvihnúť na obecnom úrade.

Súhlas na výrub drevín sa podľa § 47 ods. 4 zákona 543/2002 Z. z. sa nevyžaduje v nasledovných prípadoch:

- na stromy s obvodom kmeňa v prsnej výške (1,30m) menším ako 40 cm alebo krovité porasty s výmerou menšou ako 10 m²
- na stromy s obvodom kmeňa v prsnej výške menším ako 80 cm, ak rastú v súkromných záhradách
- pri bezprostrednom ohrození života alebo zdravia človeka alebo ak hrozí značná škoda na majetku (tu však platí ohlasovacia povinnosť do 5 dní od uskutočnenia výrubu).

TRVALÝ POBYT – prihlásenie

Občan je povinný predložiť doklady podľa § 3 zákona 253/1998 v znení neskorších predpisov

1. platný občiansky preukaz, ak ide o dieťa mladšie ako 15 rokov, predloží zákonný zástupca rodný list dieťaťa keď nemá občiansky preukaz tak môže predložiť platný cestovný doklad, alebo osvedčenie o štátnom občianstve SR
2. doklad o vlastníctve alebo spoluvlastníctve = list vlastníctva – nie starší ako 3 mesiace z katastrálneho úradu
3. súhlas ostatných spoluvlastníkov budovy s overeným podpisom ak nie je výlučným vlastníkom, Súhlas nemusí byť overený ak spoluvlastníci podpíšu súhlas na prihlasovací lístok pred zamestnancom ohlasovne.

Občana nemožno prihlásiť na trvalý pobyt na hospodársku budovu.

Občan, ktorý má trvalý pobyt na území SR a ktorý sa pripravuje na vycestovanie do zahraničia na dobu dlhšiu ako 90 dní, ohlásí túto skutočnosť v mieste trvalého pobytu. V ohlásení uvedie štát a miesto pobytu a predpokladanú dobu pobytu.

Potvrdenie o pobyte osoby pre vybavenie nového OP, alebo na iné účely je spoplatnené podľa zákona o správnych poplatkoch, a to 3,00 eurá podľa sadzovníka pre všeobecnú správu, podľa zákona 145/1995, položka 8)

PRECHODNÝ POBYT – prihlásenie

Občan je povinný predložiť:

1. platný občiansky preukaz
2. doklad o vlastníctve alebo spoluvlastníctve budovy = list vlastníctva
3. súhlas ostatných spoluvlastníkov s overeným podpisom. Súhlas nemusí byť overený ak spoluvlastníci podpíšu súhlas na prihlasovací lístok pred zamestnancom ohlasovne.

Predpokladaná doba prechodného pobytu môže byť najviac 5 rokov. Ak prechodný pobyt trvá aj po skončení predpokladanej doby, občan je povinný hlásiť prechodný pobyt znova. Ak sa prechodný pobyt skončí pred uplynutím doby, na ktorú bol ohlásený, občan je povinný túto skutočnosť ohlásiť, ak tak neurobí, ohlasovňa záznam o prechodnom pobyte zruší na návrh vlastníka, spoluvlastníka alebo nájomcu.

ŽIADOSŤ NA OBČANOV v súvislosti s pobytom

1. pri zmene bydliska v rámci obce nahlásiť zmenu na OÚ – potrebné pre evidenciu obyvateľstva
2. pri zmene rodného čísla (chybne určené, duplicita a p.)
3. pri skolaudovaní nového rodinného domu, po pridelení súpisného čísla, obecny úrad vyžiada na Okresnom riaditeľstve policajného zboru v Pov. Bystrici (OR PZ), tzv. index domu, aby sa občan mohol nahlásiť na trvalý pobyt do novostavby

Na druhom stretnutí rodákov z Kržle dostali jeho účastníci od organizátorov aj malú brožúrku, v ktorej autori (F. Michvocík a spol.) podrobne a výstižne opísali osadu, jej obyvateľov a život v každom ročnom období v 50-tych až 60-tych rokoch minulého storočia. Zima a najmä Vianoce so všetkými zvykmi ako ich autor podal, sa len málo líšili od Vianoc v dedine.

ZIMA A VIANOCE V HORÁCH

Zima, i keď často krutá, patrila k zaujímavým obdobiam. Roboty už toľko nebolo, krátke dni a dlhé večery vytvárali podmienky na rôzne činnosti, pri ktorých sa rozprávali staré príbehy, skúsenosti zo života predkov, rozoberal sa predchádzajúci rok, čo sa podarilo a čo akurát nie.

K najčastejším prácam patrilo drápanie peria. Tam, kde sa drápalo, sa večer zišli ženy a ešte ani nezačali, do chalupy začali chodiť aj chlapi a staršie deti. Chlapi popíjali a spievali, ženy drápali perie a rozprávali a deti s otvorenými ústami počúvali. Na záver drápania sa prichystal oľdomáš. Bolo to skromné pohostenie pre tých, ktorí skončili robotu ale i pre chlapov a mláďencov, ktorí sa prišli pobaviť a zaspievať si.

Medzi dôležité zimné práce patrilo vyvážanie hnoja na role. Najprv bolo potrebné vyhádzat sneh, niekedy až jeden meter hlboko a urobiť cesty. Cesta potom viedla medzi mantelmi ako bobová dráha. Časť ciest bola spoločná a na ich príprave sa podieľali všetci, kto chcel po nich hnoj voziť. Na konci cesty, už na vlastnej roli sa vyhádzala diera priemeru najmenej tri metre, do ktorej sa potom hnoj navážal. Role boli nad i pod chalupami a tak sa hnoj vozil dvoma spôsobmi. Pod chalupy sa vozil na saniach, ktoré ťahal alebo skôr brzdlil človek, nad chalupy sa vozilo na kravách alebo na koni. Pri peknom počasi ste mohli stretnúť až 6-10 ľudí, ktorí vozili na sebe a 5-6 takých, čo vozili na kravách a k tomu ešte niekedy jeden koň.

Deti sa snažili pomáhať pri nakladaní i pri vození tzv. tisnutím za vidly, ktoré boli zo zadu zapichnuté do hnoja, ale hlavne sa vozili na prázdnych saniach, ťahaných naspäť kravou či koňom. Večer zahnojené sane vytiahli (až do Kaduby) a po vyrobených kolajách sa na nich vozili neskoro do noci. Najsilnejší sedel vpredu – nakara a riadil sane, na ktorých sedelo 7-8 detí.

Ďalšou takou a častou prácou bola výroba šindľov, saní a iných potrebných výrobkov z dreva.

Vianoce

Vianoce boli sviatky, na ktoré sa hlavne deti tešili celý rok. Rodiny sa na ne starostlivo pripravovali. Hlava rodiny zaobstarala jedličku, gazdiná a staršie dievčatá všetko upratali, umyli dlážku a pripravili štedrovečernú hostinu. Predtým sa ešte ustrojil stromček, v minulosti ozdobami z krepového papiera, staniolu a jablkami, neskôršie už ozdobami zo skla a nakoniec aj elektrickými žiarovkami. Na stôl sa rozložila slama a zakryla bielym alebo vyšivávaným obrusom, do každého rohu stola sa dal pupák (buchta upečená z chlebového cesta) a do prostriedku stola sa umiestnil sviecen s veľkou sviečkou. Do okien sa dali tiež sviečky a to toľko, koľko bolo členov domácnosti.

Pred večerou sa všetci poumývali, chlapy oholili a obliekli do sviatočných oblečení. Tesne pred večerou gazdiná išla s hrotom k válova na vodu. Slávnostne vstúpila do izby, pokropila ju a predniesla želanie – ščascitovanie, ktoré znelo: „Ščascitujem vám na tento nastávajúci Nový rok, aby vám dal Pán Boh zdravia, ščascia, božského požehnanja, na poli dobrý úrod, na dieťkach pocéšenia, na statečku rozmnoženia, po smrči večný život a všetko, čo si od Pána Boha pýtate a želáte. Pochválený buď Ježiš Kristus“.

Potom sa rodina posadila ku stolu, pomodlila sa a hlava rodiny rozkrájala jablko na toľko dielov, koľko členov rodiny sedelo pri stole. Prítom sa pripomínalo, že ak bude niekto v priebehu nastávajúceho roku v núdzi, nech si spomenie, ako sa všetci spoločne rozdelili o jedno jablko. Potom dala gazdiná na oplátku trochu medu a stolovníci jeden druhému urobili krížik na čelo. Ako jedlo sa podávala najskôr ryba (ale nie vyprážaný kapor), Ježiškova kašička so škoricovým cukrom a kapustnica. Na stole boli buchty, mrežovník, orechy, jablká a niekedy trochu keksov. Jedlo sa zo spoločnej misy a z každého jedla najprv gazdiná odhodila trochu do nádoby pre dobytok, ktorá bola pod stolom.

Susedia si navzájom nenechali ujst príležitosť, aby tomu druhému zacapili okno kašou a nezabúchali poľnom poriadne na roh chalupy. Z chalupy sa ozvalo „uchodź!“ a koho chytili, pripil si z rodinou na zdravie a šťastie v Novom roku. Pekným zvykom bolo, že po večeri sa jednotlivé rodiny navštevovali, rozprávali sa, jedli, pili a spievali až do neskorých nočných hodín. Na druhý deň – Božie narodenie, sa mimo práce okolo dobytky nemeslo nič robiť. Rodičia a staršie

Tradície od sedemdesiatych rokov začali pomaly upadať. Našťastie, opäť ožívajú. Na snímke sú betlehenci, ktorí nám vinšovali pred rokom.

deti chodili v tento deň do dediny do kostola. Na druhý vianočný sviatok – Štefana, gazda pooväzoval trochu slamy zo štedrovečerného stola ovocné stromy, aby dobre rodili. Silvester a Nový rok sa zvlášť neoslavovali. Na Silvestra sa okolo polnoci chodilo počúvať na grunťovú medz. Podľa toho, čo kto počul, si určoval budúcnosť v nasledujúcom období. V dobe vianočných sviatkov sa uskutočňovali až tri rôzne kultúrno-zvykové akcie. Na Štedrý deň, po večeri chodili betlehenci.

Nebolo to originálne ako v niektorých iných oblastiach, skôr niečo medzi koladníkmi a Troma kráľmi. Dva týždne pred Vianocami začali betlehenci nacvičovať, vyrobili si papierové kornúty ako čiapky, prichystali biele košeľe a krepové stuhy na ne a tiež kyjaky z dreva, na ktoré pripevnili retiazky a zvonce. Po večeri sa obliekli, vzali betlehem (papierový alebo drevený) a vydali sa pri osvetlení sviečky, ktorú umiestnili do kompótového pohára smerom od Bartkov. Postupne prešli Bartkovce, Hruškovce, Levčovce, Pri škole, Chuchmálovce a nakoniec Kržľ, kde končili okolo polnoci.

Vlastné vinšovanie prebiehalo nasledovne: pred každým domom sa zaspievala najmenej dvojhlasne pesnička Nový rok beží, v jasličkách leží... Potom prvý betlehonec vošiel do chalupy, pozdravil a oznámil, že prišli z ďalekých krajov odovzdať Ježiškovi dary. Postupne do izby vchádzali ďalší dvaja betlehenci a nakoniec gric, oblečený do obráteného kožucha so začiatenou tvárou, ovešaný retiazkami a zvončekmi. Keď boli všetci vo vnútri, jeden po druhom dávali Ježiškovi dary do betlehema a hovorili:

Prvý - ja mu darujem kašičku, čo sa jej najie i s matičkú

Druhý - ja mu darujem barana so zlatými rohama

Tretí - ja mu darujem jačmeň, oves, aby mal moc oviec

A nakoniec gric - je mu darujem taký kus klobásky, čo sa s ňou opáše tri razy.

Potom prvý betlehonec vyzval gazdu, aby tiež odovzdal svoje dary, ten obyčajne vložil do betlehema 5-10 korún. Nakoniec prvý betlehonec ešte vyzval ostatných, aby Ježiškovi zaspievali. Pohybovali sa pritom všetci do kruhu, do taktu používali kyjaky a postupne spievali tieto pesničky: Povedzte nám pastierovia čo ste videli, Aké to svetlo odrazu vzlietlo, Od betlema neďaleko, na jednom kopci vysoko, Dobré bolo Kubovi, Ešte som nevidel jak som starý, na nebi vysoko takej žiary

Nakoniec sa piesňou Zbohom sa tu mávajce poďakovali a išli k ďalšej chalupe. V každej betlehencov ponukli sladkosťami, orechami a jablkami a nebolo výnimkou, že aj vínom, a tak sa nemožno čudovať, že na Kržli sa im už nielen ťažko chodilo, ale aj spievalo.

Druhou zvykovou udalosťou boli „Babiky“. Tie chodili tiež od domu k domu a bolo ich 10 až 15. Deň pred Silvestrom, po obede sa začínalo na Kržli, postupne navštívili všetky osady a celá skupina sa naspäť vrátila na Kržľ, kde až do Nového roku pili a spievali. Babiky tvorili starší mláďenci, každý sa obliekol do nejakej masky – gryc, čert, anjel, gazdiná, žobrák, koza a iné, podľa toho, čo kto mal. Dopravádzala ich vždy jedna alebo viac harmoník, spievali sa vianočné, ale i ľudové piesne, tancovalo sa a vyvádzali rôzne prieky (rozmetanie smetí po podlahe, schovanie putní a žbarov, odtiahnutie saní a podobne). Babiky chodili niekedy aj z Marikovej.

Tretí zvyk, ktorý sa občas dodržiaval bolo chodenie Troch kráľov. Tí chodili hlavne u Levčov a na Kržli, pričom spievali vianočné pesničky a hlavne pieseň My tria králi idzeme k Vám.

Vlado Michvocík

Jeseň

Jeseň pani bohatá
farbí stromy dozlatá
Ide jej to pekne,
príroda sa leskne.

Ale príde veľký pán
vietor – takmer hurikán.
Zafúka a zaduje
a z duše sa raduje.

Raduje sa veru z toho,
ako zbral listy stromom.
Zobral deťom šarkana,
Naháňal ho do rána.

Až slniečko zakročilo,
silu vetru ono vzalo.
Radujú sa deti,
šarkan znovu letí.

Matej Moravík, 4. tr.

Boli sme na koncerte

... a bolo to nevšedné

6. októbra sme sa trochu tešili do školy. Bude koncert, odpadnú nejaké hodiny. Posedíme, zatlieskame – ako vždy. Ale teraz to nebolo ako vždy. Na pódiu sme spoznali nevidiaceho pána, ktorému sa splnil sen v Modrom z neba – zaspieval si s Petrom Dvorským a otca jednej speváčky v dnešnej Superstar. Ale ani to nebolo to naj. Traja nevidiaci, ich vedúci a žena „psovodka“ nás zaujali hneď po prvých tónoch úvodnej piesne. Tlieskali sme im, spievali sme s nimi, obdivovali sme ich elán a chuť do života, ale hlavne sme pochopili, že v živote, nech nás stretne čokoľvek, nesmieme sa vzdať a žiť na kolénach, ale žiť tak, ako nevidiaci zo skupiny Ambrelo.

Čo na to štvrtáci:

Čo sa vám na koncerte páčilo?

Katka: Všetko. Celý koncert bol úžasný.

Matúš: Páčili sa mi pesničky.

Simonka: Obdivujem, že sa stále dokážu smiať.

Danka: Je super, že sa nevzdávajú a neplačú niekde v kúte.

Dominik: Zaujali ma pomôcky pre nevidiacich a fenka Džina.

Deniska: Sú veselí, aj keď nevidia.

Páči sa mi, že chodia medzi deti a rozosmievajú ich.

Pobavil ma príbeh o kupcovi a prdiacom oslovi.

Maťo: Bol to najsmiešnejší príbeh na svete.

Čo ste si zo stretnutia odniesli?

Tomáš, Pavlínka Danka: Naučil som sa ako pomáhať nevidiacim, viesť ich.

Matúš: Videl som, ako používajú bielu paličku.

Katka: Nie je pekné správať sa zle k tým, čo nevidia.

Simonka: Po tomto koncerte som si uvedomila, že som šťastná.

Keď vybehnem na ulicu, môžem vidieť slnko.

Čo by ste popriali skupine Ambrelo?

Šťastie, zdravie, radosť zo života, dobrých priateľov, množstvo splnených priání a plné hľadisko rozosmiatej divákov.

Žiaci 4. tr ZŠ Papradno

Tradične krásny štart Vianoc

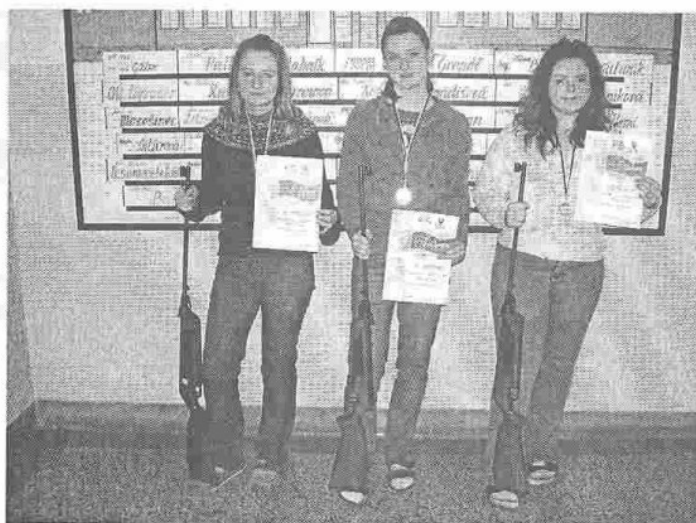
V nedeľu, 13. decembra 2009 o 15:00 hod. sa uskutočnil v Kultúrnom dome v Papradne Vianočný koncert žiakov Súkromnej základnej umeleckej školy. Žiaci sa predstavili v hre na keyboard, akordeón, flautu, v speve populárnych a vianočných piesní, v tanci a v divadelnej scénke Budúcnosť je jasná. Ďakujeme všetkým, ktorí ste ich prišli podporiť svojou účasťou.

Ako som zdobil vianočný stromček

Je večer. O dva dni sú Vianoce. Sedím v kresle a obdivujem vianočný stromček, ktorý sme práve ozdobili. Sedím a rozmyšľám, čím ma stromček prekvapí na Štedrý večer. Čo bude pod ním? Aké darčeky?

Na druhý deň som sa ponáhal k babke, aby som jej pomohol ozdobiť ich stromček. Keď som prišiel, stromček už stál v stojane. Tak sme ho začali hneď zdobiť. Najskôr sviečky, potom vianočné ozdoby. Stromček sme vyzdobili, bol pekný, ale chyba! Nakláňal sa do obývačky a ešte k tomu – dedo ho zabudol priviazať. Unavení sme si konečne sadli a zajedali sme vianočné koláčky. Odrazu sa stromček zaknísal a báb! Babka, dedo i ja sme na chvíľu zostali ako obarení. Len svetielka na stromčeku veselo blikali, a tak sme si povedali: „No čo! Pár rozbitých guľiek nám hádam nepokazí Vianoce.“ A tak sme začali odznovu. Tento bol o pár guľiek chudobnejší, ale nám to ani trošku nevadilo.

Lukáš Gardian, 4. tr.

Družstvo dievčat ZŠ Papradno v zložení: Trúchliková Erika, Šamajová Mária a Škoríková Petra obsadilo na majstrovstvách okresu na strelnici v Domaniži 1. miesto a postúpilo na majstrovstvá kraja do Partizánskeho. Dievčatá pripravoval Mgr. Ivan Šipek.

Smejeme sa

- Pán Novák žije sám, preto trávi Štedrý deň v krčme. Na večeri sa mu však čosi nepozdáva, preto kývne na čašníka a podozieravo sa pýta: „Počúvajte, naozaj je to rybacia polievka?“

„Pravdaže, sám som videl kuchára, ako do nej lial vodu z akvária.“

- Fero odchádza na Nový rok po oslave Silvestra z krčmy až o piatej ráno.

„Nebudete sa báť ísť sám domov?“, pýta sa ho čašínik.

„Domov ani nie, báť sa budem až doma.“

- „Kruci, Jano“, vraví na Nový rok svojmu kamarátovi Lojzo. „Tie rachétle, čo si pre mňa nakúpil u Vietnamka na silvestrovský ohňostroj, nefungovali. Ani jedna!“

„To nie je možné,“ krúti Jano hlavou. „Veď som ich všetky skúšal a fungovali.“

- Popoludní na Nový rok v krčme kričí Mišo na svojho suseda: „Šťastný a veselý, ako si si sa vyspal?“

„Ušlo to, len keby neboli o mňa stále zakopávali čašníci.“

„No, ako sa ti darí v Novom roku?“ pýta sa Jožo Vinca.

„Ále, rovnako ako v starom,“ mávne Vinco rukou. „Na Štedrý deň, na Štefana, ale aj na Nový rok a včera na Tri krále, vždy som si od starej vykoľadoval pár po hube.“

- „Ty ale vieš dodržať slovo,“ kričí žena na svojho muža. „Na Silvestra si mi prisahal, že si viac do krčmy nesadneš. A teraz som sa dozvedela, že si tam bol hneď na Nový rok.“

„To je pravda,“ bráni sa muž. „Ale pil som postojacky.“

Papradňanskí ĽADOVÍ MEDVEDI

Pravidelne na Nový rok nám naša televízia prináša pohľad na skupinu otužilcov, ktorí si to pomedzi ľadové kryhy plávajú v Bratislave na Dunaji, pri Piešťanoch na Váhu, v Prahe na Vltave i inde. A to vždy za početného záujmu divákov, ktorým neraz cvakajú zuby od zimy.

Ani nie tak dávno svoje „Ľadové medvede“ malo aj Papradno. Podľa starých zvykov sa na Božie narodenie a na Nový rok mali pozeráť vo vode ryby lebo sa verilo, že komu sa nejaká podarí uzrieť, bude po celý rok zdravý. Asi tak pred 40-timi rokmi sa zopár súcich papradňanských mláďencov na Nový rok z recesie rozhodlo, že sa na ryby pozrú priamo vo vode, v niektorej z našich početných stavín.

Z tohoto náhleho rozhodnutia sa postupne stala tradícia. Vždy na Nový rok sa našli nejakí otužilci, ktorí pri početnom publiku skákali do ľadovej vody a keď sa dalo, aj si v nej zaplávali. Neraz im pri tom vyhrávala i naša dychovka. Počasie im obvyčajne „prišlo“ a tak s určitou možnosťou povedať, že táto voda neobsahovala žiadne choroboplodné zárodky, veď vzduch mal tak okolo -5 až -10° C a voda nebola o moc teplejšia. Nanajvýš to skončilo nejakou tou nádchou, ktorú varené víno a dobrá slivovica „vytiahli“.

K staršej generácii papradňanských otužilcov patrili napr. Ján Hariš, Ľudovít Hariš, Albín Lacko, Marian a Alfonz Šamajovci, Jozef Knapo-Mrúz, Jozef Grajcarík, Jozef Zboran-Američan a iní, k mladšej generácii Stano a Rosto Brezničanovci, Jano Zboran, Štefan Mičiar a iní. Táto tradícia u nás, tak ako mnoho iných zanikla, ale mnohí si na ňu s úsmevom spomenú hlavne vtedy, keď ľadových medvedov vidíme v televízii a napadne nás, že „Papradňanci v tomto predbehli dobu.“

Ambro a Magda Balušíkovci

Prezývky

Kačisko	Kochanka	Karlík
Kremín	Kotrč	Kúkej
Kukuč	Kabeláč	Lalík
Kapsíneec	Kuľovák	Livko
Kaňa	Katuša	Lapková
Kukurica	Kabo	Lopúch
Kožinec	Kržílan	Lapíneec
Kocúr	Kadžerka	Lapčík
Kočerák	Kondrk	Lejbiška
Kavčiar	Kadúbek	Lapatka
Klincová	Kvajka	Lelán
Kiklík	Klobaňa	Ledzík

Noviny obce Papradno. Redakčná rada: Ing. Viera Lališová, e-mail: viera.lalisova@ddpap.tsk.sk, Ing. Hanka Miniariková, Ing. Magdaléna Balušíková, Ambro Balušík, e-mail: papradno@slovanet.sk. Príprava pre tlač: Štúdio PET. Tlač: TG tlačiareň Považská Bystrica. Náklad: 1 100 výtlačkov. Povolene okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy. Reg. Číslo: EV 3232/09